

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут психології

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІОЛОГІЯ

Освітня програма Філософія

Спеціалізація (за наявності) _____

Спеціальність 033 Філософія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “29” серпня 2023р.

м. Івано-Франківськ – 2023р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Соціологія
Освітня програма	«Філософія»
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	033 Філософія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 24 год. Семінарські заняття – 36 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета: ознайомити студентів зі специфікою вивчення суспільства соціологічною наукою та її відмінністю від інших суспільних наук, допомогти студентам оволодіти термінологією соціології.

Завдання: з'ясувати об'єктивні чинники, які зумовили появу соціології як самостійної науки та ознайомити з основними етапами розвитку світової соціології, труднощами і завданнями, що постали на початку XXI ст. перед українською соціологією; розкрити специфіку соціологічного підходу до вивчення суспільства, особистості, культури; ознайомити студентів із поняттям суспільства та його структурою (соціальні інститути, соціальні організації, соціальні спільноти, соціальні групи); окреслити особливості дослідження явища повсякденності засобами соціології; оглянути глобалізаційні проблеми сучасності, їх причини, прояви та можливі наслідки; навчити аналізувати соціальні явища, використовувати на практиці результати соціологічних досліджень, соціальні технології в майбутній професійній діяльності.

Компетентності

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та

закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК2. Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові відмінності філософії від інших форм мислення.

СК11. Здатність застосовувати в професійній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.

СК13. Здатність брати участь у наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії.

Програмні результати навчання

РН16. Вміти застосовувати загальногуманітарні та філософські знання в різних сферах життєдіяльності.

РН17. Мати навички участі в наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії.

РН18. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

3. Структура курсу (зразок)

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Соціологія як наука: предмет, об'єкт, функції	Розкрити сутність і зміст соціології як науки; визначити об'єкт та предмет соціології, виділити основні риси її науковості.	Тести, питання, вправи і завдання
2.	Історичні етапи розвитку зарубіжної та вітчизняної соціології	З'ясувати об'єктивні чинники, які зумовили появу соціології як самостійної науки та ознайомити з основними етапами розвитку світової соціології, труднощами і завданнями, що постали на початку ХХІ ст. перед українською соціологією	Тести, питання, вправи і завдання
3.	Соціологія особистості	З'ясувати специфіку соціологічного підходу до вивчення особистості, розкрити сутність основних тенденцій взаємодії особистості та суспільства.	Тести, питання, вправи і завдання
4.	Культура і регуляція людської поведінки	Розглянути особливості соціологічного аналізу культури як соціального інституту, її роль для соціалізації індивіда.	Тести, питання, вправи і завдання

5.	Суспільство як соціальна система	З'ясувати поняття соціальної системи та суспільства, як соціальної системи; структуру суспільства та особливості інституційних змін сучасного суспільства.	Питання, вправи і завдання
6.	Поняття соціального інституту	З'ясувати поняття соціального інституту та особливості базових соціальних інститутів в суспільстві.	Тести, питання, вправи і завдання
7.	Соціальні взаємодії та повсякденне життя	З'ясувати особливості соціальних взаємодій та повсякденного життя індивіда, розкрити зміст та специфіку соціального простору.	Тести, питання, вправи і завдання
8.	Спілкування та комунікація в суспільстві	Розкрити особливості та відмінності спілкування та комунікації. З'ясувати специфіку сучасної комунікації в умовах social media та діджиталізації.	Питання

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	
Семінарське заняття	20
Тестові завдання	20
Самостійна робота	5
Індивідуальне завдання	5
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		
Семінарські з-тя		5				5				5		5						20
Тестові завдання				5				5	5					5				20
Самостійна р-та															5			5
Індивідуальні завдання													5					5
Залік /Екзамен																	50	50
Всього за тиж-нь		5		5		5		5	5	5		5		5	5		50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
1. Арбеніна В.Л. Етносоціологія. Підручник / Арбеніна В.Л. – Харків: Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна, 2007. – 160 с. 2. Барвінський А.О. Соціологія: курс лекцій для студентів вищих навчальних закладів / А.О. Барвінський. – К.: ЦНЛ, 2005. – 328 с. 3. Вакуленко С.М. Соціологія сім'ї: навчально-методичний посібник для викладачів та студентів / Вакуленко С.М. – Харків: Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна, 2003. – 159 с. 4. Герасимчук А.А. Соціологія: курс лекцій / А. А. Герасимчук, О. М. Шиян, Ю.І. Палеха. – 7-е вид. – К.: [б. в.], 2002. – 236 с. 5. Головатий М.Ф. Соціологія молоді: курс лекцій / М.Ф. Головатий. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: МАУП, 2006. – 304 с. 6. Дворецька Г. В. Соціологія: Навч. посібник / Г.В. Дворецька. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2002. – 472 с. 7. Лукашевич М.П. Соціологія. Загальний курс: підручник / М.П. Лукашевич. – 2-е вид. – К.: Каравела, 2008. – 408 с. 8. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження: Курс лекцій / Н.В. Паніна. – 2-ге вид. – К.: Інститут соціології НАН України, 2001. – 277 с. 9. Піча В.М. Соціологія: загальний курс. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти України / В.М. Піча. – К.: Каравела, 2000. – 248 с. 10. Соціологія: навч.посібн. / за ред. С.О. Макеєва. – 4-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання; КОО, 2008. – 566 с. 11. Соціологія: підручник / за ред. В.Г. Городяненка. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Вид-во Академія, 2002. – 560 с. 12. Соціологія: підручник / за ред. д. соціол. наук, проф. В.М. Пічі. – 4-те видання, виправлене. – Львів: Магнолія-2006, 2008. – 278 с. 13. Черниш Н. Соціологія. Курс лекцій / Наталія Черниш. – Львів: Кальварія, 2003. – 544 с.	

7. Контактна інформація

Кафедра	філософії, соціології та релігієзнавства вул. Шевченка, 57 (гуманітарний корпус), каб. 503 Телефон: +80342596015 Сайт: https://kfsr.pnu.edu.ua/ Електронна адреса: kfsr@pnu.edu.ua
Викладач	Гайналь Тетяна Олександрівна
Контактна інформація викладача	tetiana.hainal@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Загальна кількість балів в межах екзаменаційного курсу: 100. Розподіл балів: 0 – 49 балів – «не задовільно»; 50 – 69 балів – «задовільно», 70 – 89 балів – «добре», 90 – 100 балів – «відмінно». Оцінка розраховується як сума середнього арифметичного з усіх отриманих на семінарських заняттях, помножене на 10 (приклад: $((3+4+4+4) / 4) \times 20 = 3,75 \times 10 = 38$ (балів) та оцінки за письмову екзаменаційну роботу (від 0 до 50 балів). До лекційних тем необхідно пройти тестові опитування. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4. Кількість вірних відповідей: одна. Час виконання: до 20 хв. (в межах семінарського заняття). В межах запланованих семінарських занять є обов'язковими дві усні відповіді, які оцінюються як «незадовільно», «задовільно», «добре», «відмінно». На семінарських заняттях також розглядаються завдання для самостійної роботи. Середнє арифметичне за поточну успішність (за умови виконання всіх необхідних видів робіт) для отримання допуску до екзамену має бути не менше 25 балів.
Пропуски занять (відпрацювання)	Відвідування всіх занять є обов'язковим. Допускається пропуск одного семінарського заняття без відпрацювання. За наявності більшої кількості пропущених семінарських занять або невиконаних тестових завдань необхідно відпрацювати їх шляхом усної відповіді по відповідній темі або повторного написання тесту. Відпрацювання проводяться в межах консультацій. При бажанні студента підвищити підсумкову оцінку пропонується виконання індивідуального завдання.

Виконання завдання пізніше встановленого терміну	На один бал зменшується оцінка за виконаний вид роботи.
Невідповідна поведінка під час заняття	На онлайн-заняттях студент вважається присутнім виключно за умови включеної камери.
Додаткові бали	Індивідуальне завдання – 10 балів.
Неформальна освіта	Може бути розглянута можливість зарахування прослуханих курсів неформальної освіти (наприклад, з платформи «Prometheus»).

Викладач Гайналь Т.О.